

VILA OZOLA DEJAS

GARĀ SIEVA

Garā sieva

Jokdaru deja

Viļa Ozola horeogrāfija un apraksts
Tautas mūzika Raita Ašmaņa aparātē

Deja pirmo reiz iestudēta 1996.g.vidējās paaudzes deju kolektīvā "Laipa". Apvienotie deju kolektīvi "Garā sievu" dejoja Zemgales novada Deju svētkos Dobelē 1997.g., XII Deju svētkos Rīgā 1998.g.

Deja veidota Zemgales novada uzvedumam kā gadatirgus jokdaru izdarības. Tajā piedalās 8 dejojāji pāri. Divi dūšīgākie puīši tur katrs uz pleciem svarā vieglāku puisī. Tādā kārtā 4 puīši tēlo "garās sievas". Pārējie 4 puīši un 8 meitas, sadalījušies pa trijniekiem dejo ap "garajām sievām". Dejā izpildītāju skaits var būt lielāks, tad attiecīgi lielāki būs arī zīmējumos parādītie dejojāju grupējumi.

Uz pleciem sēdošajam puisim apģērbtie tautiskie brunči pārļaišti pāri nesošā puīša pleciem. Tāda paša raksta brunči ir arī puisim, kurš ir nesējs. Brunčiem, kas karājas pāri nesēja puīša pleciem un galvai, priekšpusē nedaudz jāatārda sānu vīle, lai būtu "lodziņš" pa kuru nesošais varētu skatīties.

Katrai "garajai sievai" vienā rokā ir krāsains lakats, kuru dejas laikā plaši vēcina mūzikas ritnā.

Dejas sākumā dejojāji ir noāstājušies divās grupās skatuves dibenplāna abās kulisēs (1. zīm.). Katrai grupai priekšā ir divi puīši, saķērušies elkoņu satvērienā, divas meitas ir aizmugurē un pa vienai katrā malā (1. zīm.). Rokas sadotas. Katras grupas centrā viens puisis tur uz pleciem otru puisī, – viņi tēlo "garā sievu".

Pirmais gājiens

- 1.–12.t. Tīe dejojāji, kas ir saķērušies ap "garā sievu", iznāk ar polkas soli, sākot ar labo kāju, no abām skatuves dibenplāna kulisēm un virzās kā parādīts 1. zīmējumā. "Garās sievas", iznācienā atrodoties katras savas grupas centrā, nedejo polku, bet virzās ar gājienu soli. Vienlaicīgi katrs "garās sievas" augšējais puisis plaši vēcina lakatu mūzikas ritnā.
- 13.–16.t. Priekšā esošie puīši savstarpēji sadotās rokas atlaiž, bet ar blakus esošo meitu rokas patur sadotas. Virzoties ar polku kā parādīts 2. zīmējumā, puīši ieiet starp meitām, – izveidojas divi dārziņi (katrā pa diviem trijniekiem). "Garās sievas" uz vietas izpilda gājienu soli.

Otrais gājiens

- 1.–8.t. Divos dārziņos esošie dejojāji, izpildot aprakstītās kustības pirmās 8 taktis, virzās ap "garajām sievām" dejas ceļa virzienā (3. zīm.).
- Skatuves labajā pusē esošā "garā sieva" lenām griežas uz vietas pa labi, – ar katriem diviem soļiem izpilda ceturtdaļpagriezianu. Ar 16 soļiem apgriežas divas reizes uz vietas. Skatuves kreisajā pusē esošā "garā sieva" līdzīgā kārtā griežas uz vietas uz pretējo pusi – pa kreisi (3. zīm.).

- 9.–16.t. Dārziņi, izpildot kustības 9.–16.t. aprakstīto darbību, virzās dejas ceļam pretējā virzienā.

“Garās sievas” arī griežas pretējā virzienā, – labajā pusē pa kreisi, bet kreisajā pusē – pa labi. Gājiena beigās abu dārziņu dejotāji izveido ap abām “garajām sievietēm” vienu dārziņu (4. zīm.).

Trešais gājiens

- 1.–16.t. Dejotāji dārziņā virzās ar aprakstītās kustības darbību vispirms pa dejas ceļu, pēc tam – pretējā virzienā.

“Garās sievas” ar gājienu soli 8 taktis griežas dārziņā centrā labo elkoņu satvērienā, pēc tam – 8 taktis kreiso elkoņu satvērienā. Ar brīvo roku plaši vēcina lakatu. Gājienu beigās lielais dārziņš sadalās 4 mazos dārziņos (5. zīm.).

Ceturtais gājiens

- 1.–8.t. “Garās sievas”, virzoties kā parādīts 5. zīmējumā, apdejo pirmo un trešo dārziņu, kuri tajā laikā izpilda kustības 9.–16.t. darbību (virzās pret dejas ceļu).

Otrais un ceturtais dārziņš ar kustības 1.–8. taktis darbību virzās pa dejas ceļu.

- 9.–16.t. “Garās sievas”, turpinot virzīties kā parādīts 5. zīmējumā, apdejo otro un ceturto dārziņu, kuri tajā laikā izpilda kustības 9.–16.t. darbību.

Pirmais un trešais dārziņš izpilda kustības 1.–8.t. darbību.

Piektais gājiens

- 1.–16.t. Abas “garās sievas”, sadevušas rokas, ved pārejos dejotāju trijniekus pa dejas ceļu (6.zīm.). Viņām pārmaiņus seko, kā parādīts 6. zīmējumā, pārējie dejotāju trijnieki, ar polkas soli.

Šādā skatuves variantā deju izpilda tikai viens sastāvs, virzoties pa dejas ceļu un beigās gar dibenplānu. Visi aizdejo skatuves kreisās malas kulisēs.

Sestais gājiens

(Stadiona variantā)

Kopējā uzvedumā stadionā ar iepriekšējo gājienu deju vēl nebeidz, bet ik pa četriem kolektīviem saiet kopā lielākā grupējumā. Četru kolektīvu “garās sievas”, sadodot rokas, veido centrā augsto dārziņu. Ap to pirmie 4 trijnieki (8 meitas un 4 puisi), sadodot rokas, veido vidējo dārziņu. Ārējo lielāko dārziņu, sadodot rokas, veido pārējie 12 dejotāju trijnieki (kopskaitā 24 meitas un 12 puisi) – kā parādīts 7. zīmējumā.

- 1.–8.t. “Garo sievu” dārziņš centrā ar gājienu soli virzās pa dejas ceļu. Vidējā dārziņa dejotāji virzās dejas ceļam pretējā virzienā ar kustības 9.–16.takti aprakstīto darbību. Ārējais lielākais dārziņš virzās pa dejas ceļu ar kustības 1.–8. takti aprakstīto darbību.

- 1.–16.t. “Garo sievu” dārziņš centrā soļo dejas ceļam pretējā virzienā. Vidējais dārziņš virzās pa dejas ceļu ar kustības 1.–8.t. darbību. Ārējais lielākais dārziņš, virzoties pret dejas ceļu, izpilda kustības 9.–16.t. darbību. 16. takti visi uz pleciem sēdošie puisi vienlaicīgi nolēc pret centru lejā un līdz ar to deja beidzas.

KUSTĪBAS APRAKSTS

Izpilda dārziņā sadotās rokās.

- 1.-4.t. Četri polkas soļi, sākot ar labo kāju, pa dejas ceļu.
- 5.t. Divi soļi – labā, kreisā kāja pa dejas ceļu.
- 6.t. "viens" – solis ar labo kāju.
"divi" – kreiso kāju, krustojot labajai priekšā, izmet diagonāli pa labi.
- 7.-8.t. Sākot ar kreiso kāju, 4 soļi pa kreisi pret dejas ceļu. Pēdējā soli piesitiens ar labo kāju.
- 9.-10.t. Divi polkas soļi, sākot ar kreiso kāju, pa kreisi dejas ceļam pretējā virzienā.
- 11.t. Ar akcentētu nelielu palēcieni pietupstas dziļā piesēdienā. Ceļi nav izvērsti. Augums stalts.
- 12.-14.t. Atrodies piesēdienā, iztur pauzi.
- 15.t. Veikli pieceļas.
- 16.t. Trīs kāju piesitieni (kreisā, labā, kreisā).

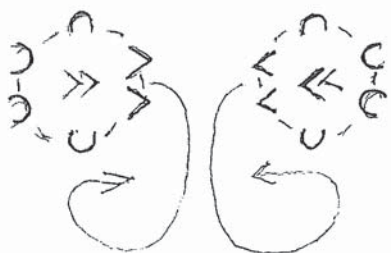
Garā sienu

Terads

trillers

The image shows five staves of handwritten musical notation in treble clef, 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The first staff is marked 'Terads' and contains a sequence of eighth and sixteenth notes. The second and third staves continue the melody with similar rhythmic patterns. The fourth staff is marked 'trillers' and features a series of sixteenth-note trills. The fifth staff concludes the piece with a final cadence.

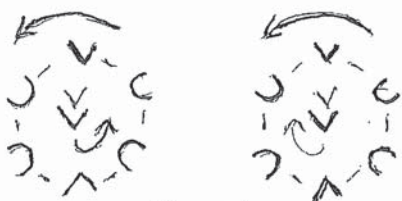
Dejas "G A R Ā S I E V A" zīmējumi

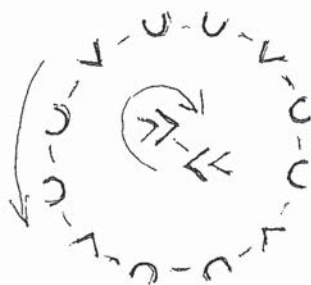
1. zīm.

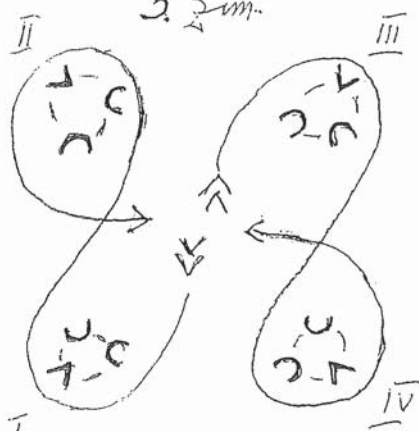
2. zīm.

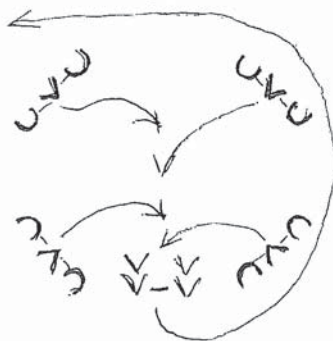
3. zīm.

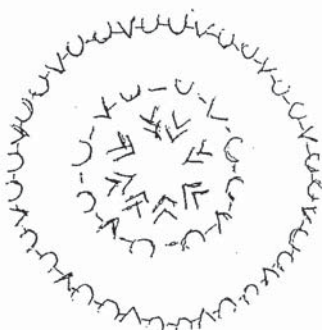
4. zīm.

5. zīm.

6. zīm.

7. zīm.